

TIMBRO
*Medieskuggans
dunkla vrår*

Eli Göndör

TIMBRO MEDIEINSTITUT • Juni 2015

Om författaren

ELI GÖNDÖR är fil doktor i religionshistoria med inriktning mot islamologi
vid Stockholms universitet och Timbro.

© Författaren och Timbro 2015

Omslagsbild foto: Depositphoto

ISBN: 978-91-87709-83-8

www.timbro.se

info@timbro.se

Innehåll

Inledning • 4

Metod • 7

Resultat • 9

Slutsatser och rekommendationer • 11

Bilaga 1

Syriens roll i Mellanöstern • 13

Av professor Leif Stenberg, chef för Centrum för Mellanösternstudier vid Lunds Universitet

Bilaga 2

Källmaterial • 15

Bilaga 3

Omnämmanden i SR Konflikt 2008–2010 • 16

Inledning

Den arbetslöse akademikern i Tunisien Mohammed Bouaziz tyckte att han hade försökt allt. När polisen beslagtogs den grönsaksvagn han lånat pengar till för att kunna försörja sig, orkade han inte längre. Den 18 december 2010 blev de tunisiska myndigheternas trakasserier för mycket för honom och han tände eld på sig själv. Bouaziz dramatiska självmord utlöste en våg av demonstrationer över hela Mellanöstern.

Hos en del väckte demonstrationerna förhoppningar om att Mellanöstern och Nordafrika äntligen skulle demokratiseras. Andra var mer skeptiska. Fem år senare är det svårt att se hur den så kallade arabiska våren kommer att sluta.

Med Tunisien som ett intressant undantag är de flesta Mellanösternkännare överens om att det ser mörkt ut. I Egypten styrs landet återigen av armén och i Syrien härjar ett inbördeskrig som successivt förändrar kartan i Mellanöstern och orsakar ett oerhört lidande.

Mängder av böcker och artiklar har försökt att ur olika perspektiv beskriva eller belysa upprinnelsen till det vi nu bevittnar. Den snabba utvecklingen där den ena diktatorn efter den andra störtades överraskade alla. Medier över hela världen kastades in i ett förlopp de inte var förberedda på.

De som ägnat tid åt att studera regionen privat kan ha inhämtat kunskaper som gav förutsättningar för att åtminstone delvis förstå händelseutvecklingen. I detta fall avses kunskaper om motsättningar på etnisk eller religiös grund; regimernas oförsonlighet eller brutala vanstyren; kulturella och sociala missförhållanden tillräckligt allvarliga för att utlösa oroligheter. Insikten om dessa fenomen i de olika länderna kunde ge en bakgrund till vad som senare blev allvarliga upplopp eller som i Syrien ett pågående inbördeskrig.

Med tanke på Sveriges Radios höga ambitioner och löften om att beskriva världen för lyssnarna, och därtill Sveriges Radios speciella status som en del av public service, borde även en aktiv radiolyssnare inte ha varit helt oförberedd. Denna rapport undersöker därför hur två av Mellanösterns viktigaste aktörer belystes åren innan det som kallats den arabiska våren tog sin början.

Rapporten avser att visa att två centrala aktörer i Mellanöstern mer eller mindre glömdes bort fram till dess att upploppen och demonstrationerna började, vilket innebär att Sveriges Radios lyssnare gavs minst sagt undermålig information om två av regionens viktigare länder fram till den 18 december 2010.

Underlåtenheten bör av flera anledningar ses som allvarlig i just Sveriges Radios fall. I *Public service-handboken* förtydligas hur uppdraget bör förstås med avseende på vad utbudet kan väntas få för konsekvenser för lyssnarna. ”Efter att ha tagit del av vårt utbud ska publiken vara så välinformerad att den själv kan ta ställning i olika

frågor.”¹ I just detta fall kommer denna rapport visa att den efterfrågade allsidigheten inte förekom, och att det därför, utifrån den bakgrund som förmedlats sedan 2008, inte fanns någon som helst möjlighet för ”publiken” att ”själv ta ställning” när det gäller utvecklingen under de händelseförlopp som gick under rubriken ”arabiska våren”. Sveriges Radio har dessutom haft alla förutsättningar att ge den allsidiga rapportering från Mellanöstern som är rimligt att förvänta sig. Sveriges Radio har nämligen länge haft en korrespondent i regionen och med avseende på kritiken i den här rapporten är det ovidkommande om korrespondenten har varit stationerad i Jordanien, Egypten eller någon annanstans.

Rapporten vill hävda att belysningen av Mellanöstern inte levt upp till Sveriges Radios egna direktiv. I stället valde Sveriges Radio att mer eller mindre ignorera länder som dels varit betydelsefulla aktörer i regionen, dels levt med inre konflikter och spänningar inte sällan på grund av etniska motsättningar, och slutligen påverkades dramatiskt av händelserna under den arabiska våren.

Rapporten fokuserar på Egypten och Syrien av flera anledningar. Egypten och Syrien är länder som lidit av svåra vanstyren. En granskning av Amnestys rapporter från 2008, 2009 och 2010 visar på regimer som ägnat sig åt godtyckligt frihetsberövande, avrättningar och tortyr samt allvarliga inskränkningar i yttrandefriheten.² Freedom Houses rapporter för samma år bekräftar Amnestys nedslående rapporter.³ Med utgångspunkt i public services anspråk på att ta ställning för det ”demokratiska statsskickets grundidé” har det således funnits goda anledningar att mer kritiskt granska just Syrien och Egypten.

För att ytterligare motivera valet av Syrien har professor Leif Stenberg, chef för Centrum för Mellanösternstudier vid Lunds universitet, bidragit med en beskrivning av Syriens både historiska och samtida ställning i regionen.⁴

Därtill är såväl Egypten som Syrien en del av Mellanöstern även med en snäv definition av vilka länder som ingår i Mellanöstern. I en bredare definition av vilka länder som ingår i Mellanöstern skulle också Iran och Turkiet kunna komma ifråga.

Men med en motiverad uteslutningsmetod kvarstår Egypten och Syrien som länder vilka förtjänade en större uppmärksamhet än vad de faktiskt fick.

Spänningar som förekommer i Iran har pågått under lång tid och ingen direkt förändring kan påvisas som resultat av den arabiska våren. Turkiet har heller inte påverkats i någon större utsträckning av den arabiska våren. De motsättningar som förekommer i landet har inte märkbart förändrats på grund av den arabiska våren. Däremot har de

1 Se, från *Public Service-handboken* om opartiskhet.

2 Se Amnestys rapporter för nämnda år.

3 Se Freedom Houses rapporter för nämnda år.

4 Se bilaga.

konflikter som förekommit i dessa två länder fått viss uppmärksamhet genom rapportering i olika sammanhang. Problemen och motsättningarna i Irak har pågått sedan USA:s invasion 2003, vilken i sin förlängning också ledde till att flera av samhällets bärande institutioner upplöstes och så småningom till att konflikten mellan sunni- och shiamuslimer intensifierades. Förloppet skedde mer eller mindre oberoende av övriga händelser i Mellanöstern. Israel utsattes inte för någon arabisk våd så som den förstods i regionen och världen i övrigt.

Syrien och Egypten är däremot länder som påverkades dramatiskt från 2010 och framåt. Båda länderna kan dessutom ses som maktfaktorer i regionen till skillnad från Jordanien och Libanon.

Metod

Min granskning av Sveriges Radio i detta avseende har gjorts genom följande metod. Jag har gått igenom radioprogrammet Konflikts program från 2008 till december 2010.

Anledningen till att just programmet Konflikt valts är att Sveriges Radio definierar programmet som sitt ”fördjupande utrikesmagasin som rör sig i gränslandet mellan kultur och politik och som knyter ihop internationell debatt med den svenska vardagen”.

Dessutom påpekas det att ”Konflikt inte drar sig för att kliva in i medieskuggan. Vi söker förklaringar och sammanhang i glömda konflikter som inte desto mindre rymmer många av vår tids ödesfrågor och utmaningar ...⁵

Detta synes betyda att just länder som av någon anledning sällan granskas och därmed hamnar i någon form av medieskugga blir extra inressanta för radioprogrammet Konflikt. Det är heller inte orimligt att förstå programmets egen presentation som att det till och med skulle finnas ett alldeles speciellt intresse för de länder som lätt hamnar utanför det mediala siktet. Eftersom Syrien och Egypten därtill kan anses vara centrala aktörer i Mellanöstern vore det rimligt om dessa länder fick ett utrymme.

Granskningen av Konflikt har gjorts genom att läsa presentationerna av programmets innehåll som publiceras på nätet i anslutning till varje program. För att få en uppfattning om huruvida de programbeskrivningar som presenteras i anslutning till varje program stämmer överens med programmets innehåll har en del stickprov gjorts där programmen lyssnats igenom i sin helhet. Stickproven visar att programbeskrivningarna stämmer väl överens med programmets innehåll.

Således har 113 sådana skrivna presentationer granskats. I min granskning har jag letat efter vilka länder som tas upp som aktörer eller som i någon mening är föremål för granskning eller djupare analys. Dessa länder har jag sedan kvantifierat. Länder som nämns i förbigående eller som bakgrundsinformation till någon som uttalar sig i en fråga som inte är relevant för det nämnda landet är därmed inte inräknade. I enlighet med detta kriterium har länder omnämnts 238 gånger i något sammanhang under de tre angivna åren. Ett undantag från länder är Guantánamobasen, som jag räknat med eftersom den finns med av olika anledningar i programidéer vid 8 tillfällen.

Därtill har jag gjort sökningar på sr.se för att finna inslag eller rapporteringar från Egypten eller Syrien under åren 2009 och 2010. De inslag jag funnit har jag lyssnat på för att mer i detalj kunna skaffa mig uppfattning om i vilken utsträckning rapporteringen från dessa länder

5 Se <<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1300&artikel=350659>>, senast 9 mars 2015.

har tagit ”ställning för det demokratiska statsskickets grundidéer” i enlighet med public services direktiv om opartiskhet.⁶

Metoden kan anses vara trubbig eller för enkel för att granska ett program som Konflikt eftersom programmet vanligtvis inte handlar om länder i betydelsen att programmets problemformulering inte i första hand gäller ett särskilt land. Snarare är oftast problemformuleringarna eller frågeställningarna mer allmänna och kan handla om narkotika, kvinnor i krig, makt, maskulinitet och mäns frånvaro eller mänskliga rättigheter. I dessa mer allmänt hållna problemformuleringar görs ofta ett globalt svep över olika länder som på något vis anses beröras av det aktuella ämnet. Men det förekommer också program som med en mer granskande attityd riktar in sig på ett specifikt land.

Trots metodens möjliga brister menar jag att den ändå visar på ett förhållningssätt till regionen Mellanöstern i allmänhet och till Syrien och Egypten i synnerhet.

Resultat

Av de 238 länder som nämns i de 113 program som granskats dominerar USA som nämns 42 gånger och Sverige som nämns 20 gånger. Israel tas upp 15 gånger och återkommer 9 gånger till då diskussioner förs om Gazaremsan och Västbanken. Afrika som kontinent mer allmänt (7) och länder som Kongo (6), Rwanda (3) och Somalia (3) har också getts förhållandevis stort utrymme. Även Iran (8) och Irak (9) ges tydligt utrymme. Guantánamobasen har såsom nämnts ovan och även kan ses i tabellen (Bilaga 3) nämnts 8 gånger.⁷

Syrien har således inte nämnts överhuvudtaget. I två program diskuteras Egypten i enlighet med de kriterier som nämnts ovan. I det ena nämns Egypten bland andra länder i ett resonemang om spridningen av al-Qaidainspirerade terrorgrupper. I ett annat program handlar det om ”plundrade antikviteter som prånglas ut till världens samlare och museer och lämnar djupa hål i kunskapen om vårt ursprung.”

I den övriga utrikesrapporteringen dyker Syrien upp vid ett par tillfällen. I ett resonemang om Golanhöjdernas framtid har reportern Bengt Therner skrivit en historisk återblick där Syrien finns med som en av aktörerna avseende Golanhöjdernas framtid. I en annan text från samma år den 25 februari skriver Caroline Salzinger om PKK:s konflikt med Turkiet och hur det påverkar Syrien.

I rapporteringen om Egypten framträder dock fler nyanser. Visserligen har det förekommit rapportering som intresserat sig för bibliska eller andra kulturella fenomen, som huruvida vattnet delade sig för judarna och forskningen kring Tutankhamun i Vetenskap & Miljö 22 september och 19 februari 2010; ”Fruktade gräshoppor ...”, Radio Uppland. Eller att turister söker sig till Egypten för att det är solsäkert, 29 augusti 2010 Dalarna.

Rapporteringen från Egypten kan dock samtidigt anses ha varit mer djuplodande. Svåra frågor som rör mänskliga rättigheter och minoriteters situation i landet har vid ett par tillfällen rapporterats.

29 oktober 2009 rapporterade Cecilia Uddén om det förestående presidentvalet i Egypten. I den rapporten berättar hon att Muslimska brödraskapet är förbjudet och att inga fria val eller fria opinionsundersökningar är möjliga i Egypten. Hon påpekar att korruption och offentlig sektor kritiserats och att oppositionen vill ändra landet i grunden. I en kort men ändå anmärkningsvärd passage påpekar Cecilia Uddén att det för första gången förekommer en orädd och öppen kritik mot regimen och att oppositionen nu är för stor för att den inte ska få konsekvenser. Innehållet i den rapporteringen bör ses som en insiktsfull analys av vad som så småningom skulle utspela sig på Tahrirtorget.

11 december beskriver Cecilia Uddén hur Egypten bygger en mur mot Gaza, hur muren motiveras från egyptiskt håll och vad murbygget

7 Se bifogad tabell sid 16.

kan få för konsekvenser för Gazas befolkning. 2009 presenteras också bloggaren Wael Abbas, som fått stöd av både Svenska Publicistklubben och Sveriges Författarförbund, för Sveriges Radios lyssnare. Presentationen av Wael Abbas blir också en fyllig beskrivning av hur illa det är med yttrandefriheten och hur allvarlig och godtycklig polisbrutaliteten är i Egypten. I det ämnet fann jag även en text från den 14 juli 2009 som berättar att en man som skrivit en satirisk dikt om president Hosni Mubarak straffats med fängelse.

3 maj 2009 och 7 januari 2010 får kopternas situation i Egypten uppmärksamhet. Kravallerna efter den stora grisslakten i Egypten tas upp och eftersom det i första hand är kristna som livnär sig på grisuppfödning blir händelsen en naturlig ingång till att beskriva kopternas situation i Egypten. Beskrivningarna av kopternas situation görs med en kritisk udd mot regimen. Resonemang förs om hur den koptiska identiteten förhåller sig till den arabiska och den egyptiska. Regimens försök till att tysta de religiösa motsättningarna nämns samtidigt som de kristnas utsatthet framträder tydligt.

Från Egypten har det således förekommit en rapportering som är i enlighet med vad Sveriges Radio själv anser ligger i uppdraget. Även om det finns anledning att förvånas över hur väl radioprogrammet Konflikt lyckats undvika de två länderna Egypten och Syrien, bör det ändå påpekas att rapporteringen från Egypten i andra program, då den förekom innan 2010, lyfte fram flera av de aspekter som blev viktiga pusselbitar i förståelsen av vad som utspelade sig under den egyptiska revolutionen som kan anses ha börjat 25 januari 2011.

Slutsatser och rekommendationer

Från den 18 december 2010 har Mellanöstern genomgått dramatiska förändringar. Under den arabiska våren har Sveriges Radio i likhet med andra medier tvingats förhålla sig till en helt ny situation som i flera avseenden kan anses ha varit oväntad. Framförallt är det naturligtvis svårt att förutse pågående inbördeskrig som det i Syrien eller plötsliga maktskiften som de i Egypten.

Icke desto mindre visar granskningen av Sveriges Radios sändningar från och om Mellanöstern åren 2008–2010 att det förekommit förvånansvärt lite rapportering från just Syrien och Egypten, och framförallt Syrien.

Radioprogrammet *Konflikt* har i det närmaste lyckats ignorera dessa länders existens. I just *Konflikts* fall bör det ses som extra uppseendeväckande med tanke på hur programmet marknadsför sina ambitioner som nämnts ovan. Man behöver inte vara raljant eller polemisk för att uppleva det som motsägelsefullt att vilja ”kliva in i medieskuggan” och samtidigt skapa en minst sagt kompakt skugga kring två så pass betydelsefulla länder i Mellanöstern som Syrien och Egypten. Hade programmets uttalade ambitioner formulerats annorlunda hade det sannolikt inte varit möjligt att rikta lika skarp kritik mot programmet urval i just nämnt avseende.

I andra program har åtminstone Egypten tagits upp vid några tillfällen. I dessa fall har regimen granskats kritiskt. Religiösa och etniska motsättningar har belysts och gett lyssnare en insikt om de villkor som så småningom kom att få betydelse för händelseutvecklingen i Egypten från den 25 januari 2011 och framåt. I det avseendet är det naturligtvis rimligt att fråga sig varför så få inslag gjordes, inte minst med tanke på Egyptens betydelsefulla roll i Mellanöstern. Svaret är dock sannolikt kopplat till den redaktionella komplexitet som säkert kan ge en tillfredsställande förklaring.

Vad som däremot är svårare att förstå är hur radioprogrammet *Konflikt* lyckats undvika dessa två länder. Även här är det förmodligen inte fråga om någon medveten strategi för att just undvika Egypten och Syrien. Däremot kan en världsbild eller ett förhållningssätt ligga till grund för att en bild av Mellanöstern presenterats som i efterhand visat sig vara otillräcklig.

Vid granskningen av radioprogrammet *Konflikts* skrivna programpresentationer och programrubriker framträder ett förhållningssätt som kanske kan vara en av förklaringarna till resultatet av granskningen. ”Iraks kris och västs ansvarsflykt” är ett program om ”Västvärldens ansvar och skuld”. ”A new beginning” är ett program som diskuterar vad president Obamas tal i Kairo kan komma att få för konsekvenser för Mellanöstern och programmet ”Den stulna historien” berättar hur bland annat Egypten plundrats på antikviteter för att ”Maktbalansen

mellan museer i rika västländer och länder rika på antik kultur väge länge över till museiländernas fördel”.

I de flesta fall där Mellanöstern tas upp är perspektivet således att väst påverkar länderna i Mellanöstern. USA som nämns 42 gånger är i det perspektivet en huvudsaklig aktör, och i viss mån EU. Påverkan går således i en riktning, nämligen från USA och Europa till Mellanöstern. Då de omnämns är arabiska länder sällan eller aldrig protagonister i sitt eget öde. Ländernas beslut blir ofta resultatet av stormaktspolitik med USA som ledande, en politik som styr regionen och respektive länder efter eget intresse.

Problemformuleringarna leder lätt till intrycket att det inte är brott mot mänskliga rättigheter i sig som är ett problem. Inte heller tycks tortyr eller godtyckliga avrättningar i sig ha något nyhetsvärde. Snarare visar det sig att det får nyhetsvärde beroende av vem som är förövaren. Således granskas Guantánamo nio gånger medan folkrättsbrott som dokumenterats av Amnesty och varit mycket omfattande i både Syrien och Egypten under samma tid, inte omnämns överhuvudtaget i radio-programmet Konflikt. Ett sådant förhållningssätt kan lätt förstås som att offrets betydelse avgörs av vem som är förövaren. Om så är fallet har en människosyn som definitivt kan problematiseras styrt urvalet i programmet.

I denna rapport menar jag att just dessa förhållningssätt, i den mån de förekommer, är huvudorsaken till att diskrepansen mellan vad som rapporterades om Syrien och Egypten fram till den 18 december och därefter blev så omfattande.

Den skeva eller knappt förekommande rapporteringen från dessa länder ledde inte bara till att den ”arabiska våren” kom som en överraskning. Basala kunskaper om länderna, om mänskliga rättigheter, statsskick, samhällsstrukturer, etniska eller religiösa motsättningar och liknande ingick i rapporteringen först när den ”arabiska våren” redan svepte över Mellanöstern.

Cecilia Uddéns rapportering från Egypten visar att det finns alternativ till det som förekommit. Det finns ingen ambition i denna rapport att ställa de båda uttrycken mot varandra. Däremot kan rapportens kritik ge Sveriges Radio en uppfattning om hur en mer adekvat beskrivning av Mellanöstern kan uppnås i framtiden.

Både Syrien och Egypten är länder med lång och komplicerad historia. I båda fallen har de påverkats av olika stormakter inte minst av det dåvarande Sovjetunionen och av USA. Men framförallt är det länder vars regimer drivit sin politik med egna intressen och visioner om sina och Mellanösterns framtid.

Möjligheterna att se regionen ur ett annat perspektiv har avsevärt och dramatiskt ökat i och med den arabiska våren. Och eftersom det tidigare förhållningssättet hade uppenbara brister kan det kanske finnas anledning att ompröva vad som tycks vara en otidsenlig föreställningsvärld, till förmån för något som kanske kan ge bättre resultat i framtiden.

Bilaga 1 Syriens roll i Mellanöstern

Av professor Leif Stenberg, chef för Centrum för Mellanösternstudier vid Lunds Universitet

Syrien når självständighet år 1946. Under 1940-talet etableras i landet Bathpartiet av en grekisk-ortodox kristen, Michel Aflaq, och den sunnimuslimske Salah al-Din al-Bitar. Bathpartiet kommer att bli statsbärande i såväl Syrien som Irak och med förgreningar i alla arabiska stater. Partiets sekulära, arabsocialistiska och arabnationalistiska profil manifesterad i dess valspråk, "Enhet, frihet och socialism", blir vägledande för sekulära krafter i många länder och har genom den syriska regimen relevans än i dag. Ett misslyckat försök att knyta samman de ledande sekulära staterna i Syrien var den Förenade arabunionen mellan Syrien och Egypten åren 1958 till 1961. För många sekulära krafter i Mellanöstern har det syriska Bathpartiet och dess statsbärande roll i Syrien från år 1963 varit en förebild. Parallellt etablerade även Bathpartiet och därmed Syrien band till Östeuropa, band som blivit bestående genom vapenavtal och den enda militärbas som Ryssland har vid Medelhavets kust. Samtidigt har Syrien även producerat en rad intellektuella och kulturpersonligheter, som författarna Nizar Qabbani och Adonis vilka båda har kopplingar till idéer om det gemensamma arabiska och ett sekulärt förhållningssätt.

Syriens politiska betydelse rör inte endast att landet är den plats där Bathpartiet grundades och att partiets ideologi får såväl betydelse som spridning, utan kan även kopplas till landets storsyriska ambition. Det var inte förrän år 2008 som Syrien och Libanon upprättade fulla diplomatiska förbindelser. Syrien har i modern historia betraktat Libanon som ett syriskt intresseområde och syrisk militär ingrep i det libanesiska inbördeskriget redan 1976 och lämnade inte landet förrän efter hårda internationella påtryckningar våren 2005.

I det mer internationella politiska spelet har Syrien varit i krig med Israel vid tre tillfällen och den syriska regimen utrikespolitik under Hafiz al-Asad och Bashar al-Asad har präglats av konflikten med Israel. Den syriska ledningen har mer eller mindre sedan staten Israels grundande stöttat palestinska organisationer som inte erkänt Israels rätt till existens. Syriens försök till kontroll över Libanon och palestinska organisationer har varit en bricka i spelet för att flytta fram de syriska positionerna gentemot Israel och andra internationella aktörer, främst USA. Framförallt under 1990-talet förhandlade Syrien med Israel om Golanhöjderna, som Israel erövrade i kriget 1967. Dock ledde USA förhandlingar mellan Syrien och Israel i början av år 2000. Förhandlingar som senare kom att följas upp med Turkiet som medlare främst år 2008, men som till slut inte ledde fram till något avtal mellan länderna.

Fram till dess att upproret i Syrien startade i mars 2011 hade Syrien och Turkiet utvecklat en allt närmare relation. Det kan ses som en pro-

cess som påbörjades i och med att Syrien utvisade PKK-ledaren Abdullah Öcalan ur landet år 1998. Turkiet hade länge anklagat Syrien för stöd till PKK, men läget mellan de två länderna förbättrades genom en överenskommelse 1999 under namnet Adanafördraget, där Syrien deklarerar att stödet till PKK är historia. Turkiet deltog inte i invasionen av Irak år 2003, vilket uppskattades i Syrien, och år 2004 slöts ett frihandelsavtal mellan länderna. Relationerna fortsatte att utvecklas positivt och gränsen mellan Turkiet och Syrien öppnades och visumtvånget avskaffades år 2009. I detta sammanhang var Syrien en del av en utveckling av turkisk utrikespolitik, men även från syrisk sida sett var denna utveckling viktig då landet kom att utöva en betydligt viktigare regional roll genom att spela på samma sida som Turkiet. En utveckling som genom olika avtal också påverkade den syriska ekonomin positivt.

Syrien är alltså en kulturell stormakt i Mellanöstern. De ovannämnda författarna Nizar Qabbani och Adonis är två av många författare och kulturpersonligheter med syriska rötter. Under 1990- och 2000-talen blir Syrien även en av de ledande producenterna av arabiska dramaserier och konkurrerar på allvar med Egypten i det hänseendet. Några av de syriska dramaserierna får tittare också utanför den arabisktalande världen – ett fenomen som ytterligare stärker Syriens status i Mellanöstern och bland muslimer generellt. Denna status är likaså kopplad till islams historia, umayyadiska kalifatet, Damaskus och Syriens inflytelserika historia och betydelse för utvecklingen av islam, liksom till motstånd mot korsfarare genom hjältar som Salah al-Din (Saladin). Lämningar som Palmyra och Damaskus och Aleppos gamla städer har även de haft betydelse för Syriens status i och utanför arabvärlden. Turismen till landet ökade dramatiskt under 2000-talet och sågs före upprorets början i mars 2011 som en framtida mycket viktig inkomstkälla för landet.

Till Syriens betydelse kan även knytas idrottsliga framgångar. Syrien blir, trots upprorets start våren 2011, västasiatiska mästare under 2012. Intressant från en svensk synpunkt är att svenska spelare med en bakgrund i Syrien som assyrisk/syrianska Louay "Lollo" Chanko och George Mourad har spelat för syriska landslaget i fotboll. Till detta kommer den popularitet som lag som Assyriska FF och Syrianska FC har internationellt, inte minst bland assyrier och syrianer i Syrien.

Bilaga 2 Källmaterial

Egypten

SR:s Korrespondentblogg (2009), Wael Abbas får svenskt internetstöd (ingen sändning), 15 april, läst 2015-03-11, <<http://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=3304&grupp=6240&artikel=2768131>>.

P1-morgon, (2009), Kravaller i Egypten efter grisslakt, 3 maj, läst 2015-03-11, <<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1650&artikel=2809236>>.

Utrikes (2009), Satirisk dikt bestraffades med fängelse (ingen sändning), 14 juli, läst 2015-03-11, <<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=2969007>>.

P1-morgon (2009), Oppositionen kraftsamlar i Egypten, 29 oktober, läst 2015-03-11, <<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1650&artikel=3203645>>.

Utrikes (2009), Egypten bygger mur mot Gaza, 11 december, läst 2015-03-11, <<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=3302290>>.

P1-morgon (2010), Kopter döda vid julfirandet, 7 januari, läst 2015-03-11, <<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1650&artikel=3353866>>.

Vetenskap & miljö (2010), DNA avslöjar Faraos föräldrar, 17 februari, läst 2015-03-11, <<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=406&artikel=3448215>>.

Vetenskap & miljö (2010), Tutankhamun har fått en far, 19 februari, läst 2015-03-11, <<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=415&artikel=3455010>>.

Uppland (2010), Fuktad gräshoppa har hittats i skärgården, 15 augusti, läst 2015-03-11, <<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=114&artikel=3923293>>.

Dalarna (2010), Rekordstor efterfrågan på charterresor, 29 augusti, läst 2015-03-11, <<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=161&artikel=3961290>>.

Vetenskap & Miljö (2010), Vattnet kan ha delat sig för judarna, 22 september, läst 2015-03-11, <<http://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=406&grupp=4411&artikel=4034753>>.

Syrien

Utrikes (2008), Konflikten mellan Turkiet och PKK består (ingen sändning), 25 februari, läst 2015-03-11, <<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=1915609>>.

Utrikes (2008), Golan – en fråga om politik och om vatten (ingen sändning), 23 maj, läst 2015-03-11, <<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=2090305>>.

Verkligheten P3 (2009), A of Arabia, 1 april, läst 2015-03-11, <<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=3052&artikel=2738365>>.

Kulturnytt (2010), Tungrodd omvärldsanalys på Dramaten, 29 mars, läst 2015-03-11, <<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=478&artikel=3590317>>.

Bilaga 3 Omnämnan i SR Konflikt 2008–2010

Omnämnan i SR Konflikt 2008-10

